

Studiu EY: Directorii financiari mizează pe soluții GenAI pe fondul creșterii costurilor, a dificultăților legislative și de resurse umane

Autor: Andra Cașu, Partener, liderul departamentului de Impozite directe, EY România

- 87% dintre directorii financiari consideră că inteligența artificială generativă (GenAI) va impulsiona eficiența în zona fiscală, față de numai 15% în 2023
- 62% dintre respondenți spun că angajații fără studii superioare reprezintă o sursă de capital uman tot mai importantă
- Cele mai dificile obiective în actualul context: menținerea și alocarea eficientă a resurselor umane în cadrul funcțiilor financiar-fiscale

Inteligența artificială generativă (GenAI) va sprijini transformarea funcțiilor financiar-fiscale și vor contribui la rezolvarea unor probleme majore, precum cele legate de (in)eficiență, penuria de resurse umane și de respectarea noilor obligații de raportare, inclusiv a celor care privesc impozitele minime la nivel global – este principala concluzie a ediției 2024 a studiului [EY Tax and Finance Operations \(TFO\)](#).

Cei mai mulți directori financiari (CFO) și persoane din top management cu funcții fiscale (87%) au declarat că GenAI va

încuraja creșterea eficienței și a eficacității, ceea ce reprezintă o creștere de aproape șase ori față de anul trecut, când doar 15% dintre respondenți erau de această părere. Pe de altă parte însă, trei sferturi dintre cei intervievați (75%) au recunoscut că se află doar în stadii incipiente ale parcursului lor în materie de GenAI, ca opțiune în optimizarea fiscală.

Una dintre concluziile ediției din acest an a studiului EY, care a colectat informații foarte detaliate de la 1.600 de directori financiari și specialiști fiscali din 32 de jurisdicții și 18 sectoare de activitate, este aceea că **funcțiile financiar-fiscale trebuie să se transforme**, pentru a face față presiunilor tot mai mari asupra costurilor, dar și factorilor de piață inerenți (cum ar fi penuria de resurse umane), precum și cerințelor de respectare a noilor și complicatelor reglementări fiscale aparute în ultima perioadă.

Gestionarea eficientă a bugetelor – prioritate principală

Pentru prima dată în istoria de șase ani a studiului EY, presiunile asupra costurilor reprezintă principalul motiv de îngrijorare pentru respondenți, impactul cumulat al inflației și al necesităților de reducere a costurilor erodând semnificativ bugetele funcțiilor financiar-fiscale ale companiilor. Aproape jumătate (49%) dintre respondenți au declarat că gestionarea eficientă a bugetelor reprezintă principala prioritate pentru ei, iar 86% au spus că intenționează să scadă costurile. Dar, necesitatea transformării tehnologice este o cale cu un singur sens și vine din presiuni legislative și de raportare.

Studiul evidențiază, de asemenea, faptul că funcțiile fiscale se confruntă tot mai mult cu imperativul gestionării unor responsabilități fiscale foarte complexe, care implică un volum de date din ce în ce mai mare. Aici sunt incluse facturarea electronică și raportarea fiscală digitală în timp real, care vor deveni obligatorii în viitorul apropiat în

aproape 100 de țări, dar și conformarea cu adoptarea recomandărilor OCDE, cum ar fi BEPS 2.0, care transmite guvernelor să impună marilor corporații un impozit minim global de cel puțin 15%. Aproape jumătate (42%) dintre organizații anticipează un număr considerabil de ajustări necesare pentru a obține datele de raportare aferente BEPS 2.0, iar cei mai mulți (82%) se așteaptă la modificări moderate sau chiar semnificative în procesele lor de raportare.

Andra Cașu, Partener, liderul departamentului de Impozite directe, EY România: *"În România, observăm că trendul digitalizării a început după pandemie, însă ritmul deschiderii voluntare a companiilor a fost unul destul de lent, până în momentul în care a devenit clar și din perspectiva autorităților fiscale că digitalizarea fiscală a demarat fără drept de opțiune. De exemplu, în zona impozitelor indirecte există deja mai multe obligații de raportare electronică, necesitând o accelerare de conformare și transformare internă a contribuabililor români. Pe de altă parte, apariția unor noi obligații de raportare suplimentară – cum ar fi impozitul minim pe cifra de afaceri, FATCA, CRS, DAC6, BEPS 2.0, precum și perspectivele altor cerințe adiționale de raportare – cum ar fi DAC7, DAC8 etc. – arată în mod clar necesitatea de creștere a eficienței funcției fiscale. Modul în care companiile din România vor face față acestor cerințe va depinde, cu siguranță, de capacitatea lor de absorbție internă a multiplelor sarcini adiționale, dar și de mentalitatea pe care o vor adopta, ideală fiind una deschisă către nou și obișnuită cu ritmul rapid al schimbării. În alte țări din această zonă a Europei, cum ar fi Polonia, Cehia, Ungaria, ritmul transformării digitale în economie și al automatizării funcției fiscale este deja mult mai avansat și, prin urmare, România trebuie să evolueze mult mai rapid în acest domeniu pentru a rămâne competitivă."*

Presiunea resurselor umane asupra funcțiilor financiar-fiscale

se apropie de niveluri critice

Penuria de resurse umane reprezintă deja o problemă critică și 70% dintre liderii financiar-fiscali spun că resimt acut impactul diminuării numărului de contabili care încep să profeseze (această lipsă fiind observată, în special, în contextul pensionării generației de vârstă a treia). Mai bine de jumătate (53%) dintre respondenți au declarat că se confruntă cu dificultăți în a păstra sau a atrage oameni calificați, ceea ce nu ar fi chiar o surpriză, având în vedere nemulțumirile din ultimii ani, în general, la nivel global, vizavi de nivelul de pregătire al noului val de specialiști în fiscalitate. Dar ceea ce reprezintă, într-adevăr, una dintre surprizele studiului este că **aproape două treimi dintre respondenți (62%) consideră că angajații fără studii superioare reprezintă o sursă de capital uman tot mai importantă.**

Vestea bună este aceea că 55% dintre respondenți au declarat că, în opinia lor, **GenAI nu va aduce o reducere a numărului de angajați din funcțiile fiscale.** În schimb, companiile vor aloca timpul angajaților din funcțiile financiar-fiscale către activități cu valoare adăugată mai mare și strategice, în detrimentul sarcinilor de rutină din domeniul conformității.

GenAI revoluționează deja industria financiar-fiscală contribuind la gestionarea activităților complexe de raportare și a volumelor mari de date, relevă studiul, și îi încurajează pe specialiștii din domeniul fiscal să adopte o mentalitate transformatoare. Astfel, aceștia pot fi mai eficienți, se pot concentra asupra activităților cu valențe mai degrabă strategice și pot lua decizii mai bune, ceea ce va genera valoare pentru organizațiile lor. Liderii din domeniul fiscal se confruntă cu dificultăți în a identifica cum să valorifice cel mai bine tehnologia AI, iar acum este momentul potrivit pentru a pregăti funcția fiscală pentru viitor, prin elaborarea unui plan de a integra GenAI în mod responsabil.